

núm. 16

portantveu
de
l'«agrupació
normalista
«ilerda»,
de lleida

ilerda

març, 1933

sumari:

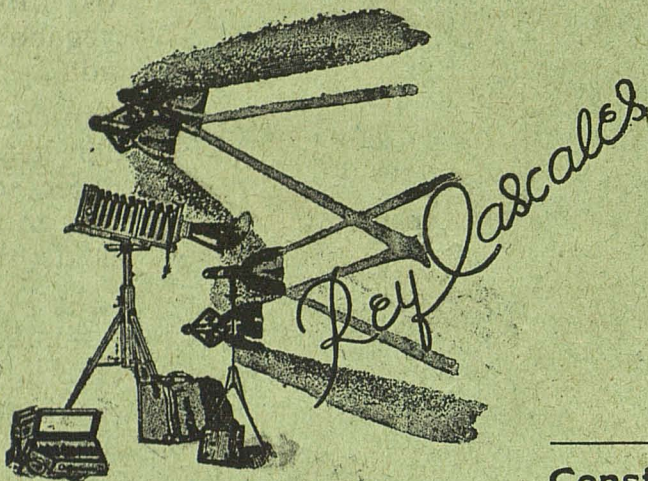
Editorial.—Filosofia: Es necessari ampliar la vida, *F. Godàs*.—El botquí a l'escola, *Josep Borràs*.—Enquestes d'ILERDA.—Crous, cartellista, *Iruix*.—Pedagogia: El llibre a l'escola primària, *A. Llaquet*.—Joventut, *Ricard Barqué*.—Reportatges d'ILERDA: La guerra i els seus horrors, *Pau Xuriguera*.—Natura i tècnica de la suggestió, *Joan Llacuna*.—La rialla, *Lluís Massip*.—Batalla del Guadalete, *Ramon Ortiz*.—De deportes, *X*.—Divisió territorial de Catalunya

Llibreria Ramon Urriza

Llibres per a 1.ª i 2.ª ensenyança
Extens assortit en material escolar

Cavallers, 11 ~ LLEIDA ~ Telefon 257

Estudi i Taller fotogràfic

Es fan tota classe de treballs fotogràfics per procediments moderníssims que garantitzem.--Sempre resultats els més perfectes.--Tècnica moderníssima i equips especialitzats pels treballs més difícils.

Constitució, 27 Lleida

RIALTO

ESTUDIANTES

Visítad RIALTO y seréis clientes suyos

Café - Bar - Restaurant

Restaurant de lujo. — Restaurant económico.
— Billares. — Café exprés, especialidad de la casa. — Vinos y Licores de las mejores marcas. — Fiambres. — Conservas. — Etc., etc

« ILERDA »

Revista mensual de LITERATURA, CIÈNCIA, ART, etc.

Redacció i Administració: Escola Normal, Passeig de Boters - LLEIDA

editorial

ILERDA es va sentir enfortida en el passat número. Ho podem dir ben alt; ILERDA va donar un pas endavant per aconseguir ésser una revista en tots sentits interessant i que sigui esperada amb goig pels normalistes.

No volem dir amb això que ens tinguem de deturar-nos, molt al contrari. El passat número d'ILERDA ens ha demostrat una vegada més el que podem fer amb voluntat i actuació intel·ligent i ordenada.

Dos anys següits que aconseguim, a pesar de l'apatia tan corrent en els medis normalistes de Lleida (tenim de reconèixer els defectes per poder-los corregir) dos anys següits, diem, que aconseguim fer sortir normalment la Revista, i que aquesta no perdi interès, sinó que en guanyi. Podiem haver fet més, es veritat, però no podem deixar de reconèixer el pas endavant.

Proposem-nos seguir així, amb més intensitat encara fins aconseguir que ILERDA sigui un model de revistes estudiantils i llavors quan ho haurem aconseguït restarem satisfets i beneficiats a l'hora de l'esforç comú.

En quan a l'Associació, no ens cansarem mai de repetir el prec per a que tots hi contribuïm amb el màxim d'esforç. Són necessàries conferències, excursions, teatre, etc. en una paraula fer que tingui vida. A aquest objecte la Junta ha pensat en crear una bústia d'iniciatives, perquè tothom pugui exposar el que ell cregui convenient per a discutir a la Junta directiva.

Una de les coses que més interès té la Junta de saber és el lloc on la majoria tindria interès en fer una excursió. Una altre la possibilitat d'eixamplar l'activitat dels aimants de l'esport fins aconseguir fer uns quadres de practicants de l'atletisme.

Que cada un hi digui la seva en un paper firmat i ho depositi a la bústia que a l'efecte es col·locarà al vestíbul de la Normal. - 3153

Per l'A. N. I., per ILERDA, per l'interès de la nostra formació intel·lectual.

filosofia

és necessari ampliar la vida

L'origen d'aquest article va ésser en la classe de filosofia, d'una discussió iniciada allí i continuada després fora de l'aula.

Jo crec que precisament, l'acceptació d'una manera o l'altra del que es discutia, marca conceptes d'orientació que divergeixen.

Sintetitzant la filosofia de l'escola dels *cínics* es pot dir, restricció igual a felicitat, això es que per ésser feliç és necessari restringir totes les necessitats de la vida tan com es pugui. Per a fer-se càrrec d'això n'hi ha prou en tenir present que el més genuí i conegut representant d'aquesta filosofia va ésser Diògenes dit el Ca degut a la vida simple que portava (tothom sap que la simplificava fins a l'extrem de viure dins d'una bóta).

Si s'accepta les coses així no cal dir que tota l'actuació dels educadors deu anar encaminada a procurar influenciar en la vida dels nens fins a aconseguir emmotllar-los-hi un esperit que no necessiti de grans complicacions de vida.

A partir d'aquest punt les opinions es divideixen. Els uns reconeixen que així mateix deu ésser. Altres, entre ells jo no acceptem aquesta tendència, sinó que pel contrari diem que es deu educar el nen de forma que se li desperti l'esperit amb desitjos de noves adquisicions, de sentir sempre més i més necessitats.

La manera de defensar la seva posició els primers era aquesta: qui no tingui coneixement de l'existència d'alguna cosa no desitjarà ni sospirarà per ella.

Heus aquí el raonament que nosaltres els hi oposàvem.

Suposem que uns treballadors d'una mina no tenen consciència de la situació nefasta en que viuen, que va en perjudici de la seva vida ¿Es fer-los-hi un mal procurar que ells es donguin compte d'això?

Per nosaltres no hi ha lloc a dubte encara que aparentment sofriran és necessari que ells es donguin compte de la misèria en que viuen i que desitgin *no restringir més les necessitats de la seva vida sino augmentar-les* i per tan que protestin de tot allò que impedeix que ells realitzin aquests desitjos.

L'estalvi escolar era considerat per nosaltres com a creador d'un esperit mesquí o de restrenyiment de les ambicions infantils i per tan consideràvem que no devia ésser propagat, sinó pel contrari procurar despertar a l'infant una ànima plena de desitjos de coses cada vegada més grans.

Es més, l'estalvi crea un esperit individualista de petit posseïdor i res més lluny de beneficiar al poble (pel qual nosaltres som mestres) que aquest individualisme, ara precisament que tot condueix a un esforç col·lectiu.

Al concepte de restricció de necessitats hi oposo jo un afany d'omplena la vida amb noves necessitats.

F. GODAS.

No prediqueu sense to ni so als vostres alumnes; espereu l'oportunitat pràctica que donarà més eficàcia a les vostres paraules.

el botiquí a l'escola

Sota aquest títol publico avui aquest article amb l'objecte de que el dia de demà sigui un fet el que fin ara ha estat del tot oblidat.

El noi de la mateixa manera que es lesiona a casa o al carrer, ho pot fer a l'escola i com el mestre malgrat la seva bona voluntat no pot atendre'l degut a que no té el material necessari, té d'esperar que arribi a casa o bé marxar desseguida amb la consegüent pèrdua de la classe.

Si s'ha donat un cop, les conseqüències no són tan funestes com si es fa una ferida puix corre el perill de la infecció.

Tots sabeu que l'epidermis és una de les defenses naturals que té l'organisme, doncs la protegeix de l'exterior; ara bé, si aquesta desapareix (a conseqüència d'un cop o rascada) el que abans era una barrera es converteix en una porta per la qual poden entrar els microbis de diversa índole, tal com els del tètans, gangrena, etc., si no es desinfecta.

Si és una malagana o un petit atac nerviós el que li agafa, allavors els tràfecs i els apurs es multipliquen considerablement.

Considerant en efecte aquests casos com inevitables, es lògic que s'acudeixi al botiquí objecte de l'article.

Aquest podria estar format pels elements més indispensables per a practicar la cura de primera intenció, tal com: l'aigua timolada pels cops, l'aigua sublimada per a la desinfecció de les ferides, la tintura de iode i l'alcohol rectificat per a cooperar a l'acció de la mateixa, i l'amoniac contra la picadura d'insectes.

El cotó, la gasa esterilitzada i l'esparadrap per ajudar a la cicatrització de la ferida i a l'ensem protegir-la del medi ambient.

Com a objectes accessoris pot citar-se les estisores rectes, les pinces i una pera de goma. En quant als elements necessaris per a combatre els atacs basten el bromur potàsic, l'aiguanaf i l'alcohol melisa.

També seria convenient tenir una dissolució de perclorur de ferro per als casos d'hemorràgia.

Per aclarir més la cosa posaré un cas concret i així sabreu com heu d'actuar en aitals circumstàncies. Suposem que un noi cau i es fa una ferida al genoll. Per evitar que aquesta ferida es converteixi en un focus d'infecció i passi avant cal procedir de la següent manera:

Extracció dels obstacles que hi hagi (terra o bé alguna pedra) per mitjà de les pinces o també amb cotó empapat d'aigua sublimada que a l'ensem que neteja la ferida, la desinfecta, però si aquesta té alguna importància cal substituir el cotó per una pera de goma i aleshores és necessari operar amb aquesta a l'efecte de que l'aigua penetri amb molta pressió dintre la cavitat produïda al caure. Una volta creguem que l'hem rentat abastament podem ja tapar la ferida amb la gasa esterilitzada per a posar al final la vena com a subjectant.

Si la ferida es d'alguna consideració i per tant persisteix l'hemorràgia, aleshores cal recórrer al cotó empapat de la solució de perclorur de ferro que segurament acabarà amb ella. Si la ferida s'ha produït en alguna articulació, cal substituir la gasa per l'esparadrap, doncs fa el mateix efecte i té la propietat de no dificultar tant els moviments, degut a que abarca menys extensió, també podem emprar-lo en les ferides de poca extensió.

El mestre pot fer molt bé aquestes cures elementals si tenim en compte els elements de Fisiologia e Higiene entudiats durant la carrera.

Tots aquests utensilis de cura poden col·locar-se dins d'una caixeta feta expressament amb la intensió de que sigui transportable.

Tingue-ho present, entudiants, per quau esteu a una Escola!

JOSEP BORRAS.

enquestes d'ILERDA

deu el mestre obrar a l'escola seguint una ideologia religiosa, política o social?

V. OLTRA, 4.^{rt} curs

A esta pregunta, debo contestar rotundamente en sentido negativo. Es decir; el maestro debe obrar en la escuela no siguiendo una ideología religiosa, ni política, ni social determinada.

El maestro, no solo podrá, si no deberá inhibirse completamente de todo sentido político dentro de la escuela, manteniéndose estrictamente en una situación neutral. Dada la alta misión que la sociedad le confía, ha de abstenerse en inculcar a sus discípulos una tendencia determinada, porque produciría una repugnante coacción en las tiernas inteligencias; lo cual ha de ser impedido a toda costa.

Lo que sí puede hacer, es darles nociones relativas a las distintas ideologías, para que el niño, al terminar la edad escolar y ya hecho hombre, principie a desenvolverse por sí solo en la sociedad, sepa el partido que ha de seguir, en más consonancia a sus creencias y forma de vida.

Así es, que el maestro, no debe inculcar a sus niños, ninguna creencia religiosa pues para esto están las Iglesias con sus ministros y ni ideología política, pues para eso están los partidos determinados y los mismos políticos. Por lo tanto, el maestro debe preparar al niño, para que éste sepa afrontar con éxito estos problemas sociales y que no se llegue a ver envuelto por la primera idea que se cruce a su paso.

* *

SANTOS HERMOSO, 4.^{rt} curs

La escuela, por lo mismo que debe ser laica, debe ser apolítica, también.

El maestro que en la escuela se atreviese a hablar de política, cometería una profanación, un sacrilegio.

Un maestro que en la escuela hablase de política, sería igual a esos curas que utilizan el púlpito para despotricar contra un régimen.

La escuela es: Verdad, Humanidad, Amor, Fraternidad...

La política es: Mentira, Ambición, Odio, Despotismo...

Por lo tanto son incompatibles.

La escuela, dice Cossio, es un refugio contra las miserias de la vida.

La política es la mayor de las miserias humanas porque es la causa de todas ellas.

La escuela debe tener las puertas cerradas a la política.

* * *

F. BASTIDA, 3.er curs

¿Es una palabra horrible el que la Escuela debe ser laica?

No, solo lo es para aquellos que se empeñan en no comprenderla.

Laico no quiere decir ateo o antirreligioso. Es que la escuela no puede poner en la conciencia de los niños cosas que por su educación familiar está en pugna.

El laicismo es perfectamente pedagógico: en las escuelas la enseñanza contra mas científica mejor; en las iglesias podemos encontrar el complemento aquellos que lo necesitamos.

De esta forma no se daña la conciencia de los niños, sino que se le defiende no solo a él sino al maestro.

¿Por qué discutir una cosa tan clara? En nuestras manos está el que el pueblo se ponga en situación de darse cuenta de su valor. Que necesita la religión, si en su conciencia encuentra a faltar la religión, el mismo se la proporciona.

Y para la otra pregunta lo mismo.

Enseñemos al pueblo a pensar y a comprender, y habremos cumplido nuestra misión.

CROUS, cartellista

Entre mig dels diversos nuclis de joves que cultiven, més o menys, l'art a Lleida, n'hi trobem un que — a voltes sol, i quan s'enyora acompanyat, — està en disconformitat permanent amb tots els sensfí de manifestacions que hom sol nomenar-les amb aquell mot general. Ell s'anomena, amb una miqueta d'orgull: anti-artista.

La seva especialitat és fer cartells dedicats en la seva totalitat al comerç.

De dibuix, no cal dir-ho, no en sap ni elementalment. Però, això no vol dir res. Xicots amb menys possibilitats que ell han «triomfat».

La gran qualitat seva és que es bàrbarament optimista. A més un gran creador de projectes i tossut; sobretot tossut.

Vol crear una escola en la seva producció, però reconeix que sense cap «mecenes» la tasca és més àrdua. Però a despit de tot, pensa presentar uns dibuixos que anomena «Epoca Grisa» i «Blanca» a les capitals d'Espanya i de Catalunya, i després fer una selecció que juntament amb la de l'«Epoca Negra», exhibir-la a París i a Nova York. Llavors podrà demostrar que el seu ideal no és una «ceba».

Així mateix com s'intitula anti-artista, també li agrada de dir-se anti-intelectual. Els únics intel·lectuals que ell coneix, i té amb molta estima, són els comerciants, (cal tenir en compte que amb ells s'hi guanya la vida).

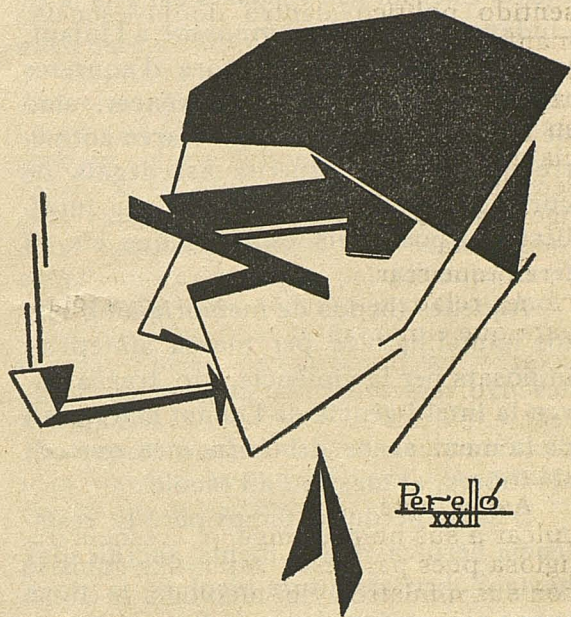
Actualment té bocetats 55 quadres d'assumpte social, amb la denominació de «Simfonia Polícroma».

Parlant d'això ens diu que superarà a la «Pantomina Bohèmia», la qual a Lleida fou poc digerida i més compresa a

fora. A Madrid guanyà el primer premi de pintura modernista.

Per descomptat, — diu, — que a casa nostra no penso pas exposar-la.

També té el projecte de fer obres grans... almenys en tamany. Els preus que els hi vol posar són de mig milió i un milió de pessetes. La equivalència del

que es proposa és que al Mestre Padilla la liquidació del seu cuplet intítulat «València» l'hi ha valgut 23 milions de francs. Admetent, segons els entesos que la millor obra musical és la «Novena Simfonia», de Beethoven, segurament aquesta peça no ha produït una recaptació tan elevada com l'anterior.

Per tant, té la consciència ben tranquil·la.

pedagogia

el llibre a l'escola primària

El millor llibre escolar
és el Quadern individual de treball.

Mentre la pedagogia no va ésser ajudada per les dades que després li ha anat proporcionant la psicologia infantil, el problema de l'ensenyament no consistia sino en transmetre els coneixements ja elaborats pels homes; per tant l'ideal dels mestres era trobar un llibre on els coneixements estessin ben exposats car ells ja es cuidaven de fer-lo *empassar* a l'infant.

Els més fermes defensors d'aquestes teories s'han tingut de convèncer, sinó de la bàrbara tortura a que varen sotmetre uns tendres esperits assedegats de curiositat i d'acció, al menys de la inutilitat morbosa dels esforços que els hi feren esmerçar,

Aquelles lliçons de memòria amb textos intel·ligibles per massa sintètics i imposats per la violència, no traspassen la intel·ligència de l'infant marxant-li de la ment sense deixar-hi més que odi als llibres, al mestre i a l'escola.

S'havia perdut el temps però la resistència heroica de les ments sacrificades havia d'obrir als futurs escolars la nova època caracteritzada per la frase «instruir delectant».

La pedagogia d'instruir delectant era un pas avant però pecava d'ingènua i pintoresca. Ingènua perquè suposava haver alcançat la fórmula de que el nen fos culte i educat sense esforç i sense que a penes se'n donés compte. Pintoresca perquè l'agradable es convertí moltes vegades en ridícul i grotesc.

Es l'època en que els nous pestalozzis i froebels donen a la pedagogia de la intüició un sentit de farmacopea. Es trac-

tava de fer *empassar* les matemàtiques i la història com els purgants posats dins de bombons de xocolata. Inútil pretensió. La psicologia infantil ingrata a tan bones intencions ens diu i ho prova, que les primeres condicions que requereix la vertadera adquisició d'un coneixement són el treball o activitat conscient i l'esforç individual. La primera condició no és veu acomplerta sinó en la part més mínima en la lectura, visió de grabats u observació passiva.

L'únic producte d'aquest treball era la repetició de paraules moltes vegades buides ja que els conceptes no estaven prou entesos i encara que ho estessin hi mancava l'esforç, l'altra condició precisa perquè els coneixements quedin sòlidament sentats.

Recordem aquí les paraules de Lessing: «L'home val no per la veritat que posseix o creu posseir, sinó per l'esforç que posa en apropar-se a ella. Perquè no en la possessió, sinó en la investigació de la veritat es desenvolupen les nostres energies espirituals, font del progressiu perfeccionament humà.

Un producte d'aquelles creences són les *Enciclopèdies* en quines trobem dos errors fonamentals: creure que la cultura primària consisteix en posar a la ment de l'infant una lleugera pinzellada de cada sèrie de coneixements i el de substituir per economia un conjunt de llibres que ajudin la labor de l'infant per un sol llibre sintetitzat i amb molt pocs alicients per a l'estudi. Per ells l'enciclopèdia és el conjunt d'idees concretes sobre variats assumptes, en canvi per nosaltres significa la reunió d'idees generals amb les

que aquells coneixements es fonamenten. No és un poquet de cada cosa sinó el comú a moltes.

Què diríem de l'home que vulgués bastir-se una cultura amb sols un diccionari? Aquest és el cas de la instrucció per l'enciclopèdia.

Com abans hem iniciat, la metodologia moderna dóna més importància al cultiu de l'acció de l'alumne que a la lliçó explicada pel mestre i més a l'experiència i investigació personal que a la informació escrita. Però no es cregui que amb això el llibre perdi valor en l'ensenyament; molt al contrari, l'augmenta al prendre la posició que més s'adiu amb la manera d'ésser del nen. Perd la seva categoria d'element de tortura per a convertir-se en font cristallina que l'infant en les seves ànsies de saber, busca espontàniament per a completar el que les seves observacions li han suggerit.

Deixant a part els llibres que s'empren per a l'ensenyament de la lectura (els que també han arribat a suprimir-se en els nous mètodes Montessori, Mackinder, etc.) podem dir que el llibre de text ha estat completament eliminat a l'*Escola activa*, on el Quadern de treball el supleix avantatjosament.

En aquest Quadern és on s'hi plasmen totes les activitats de l'alumne. Les observacions i experimentacions acompanyades de l'explicació del mestre quan sigui precis tenen cabuda en ell. El nen hi escriu, dibuixa, apega grabats amb els assumptes estudiant; això li dóna treball que cada vegada fa més perfecte, li educa el gust i li prepara la memòria per recordar-se d'aquelles coses per ell viscudes i elaborades.

Aquest és el llibre que sense donar-se'n compte estudia i aprèn car l'esforç ha estat del seu grat. Els guarda amorosament, els compara i ja més gran és el

joventut

Els estudiants són gent jove i d'entre tota la joventut les poques ratlles que seguiran és referiran a ells.

Jo he sentit i sento veritable admiració per la paraula que encapçala aquest treball.

Per mi *joventut* vol dir ganes de viure, alegria, sinceritat i impetuositat en actes i en idees.

Jo admiro d'entre els companys d'estudi aquells que poden i fan esport amb entusiasme, aquells que tenen temperament artístic i fan art-teatre.

Admiro fins i tot la impetuositat i duresa en els jocs, l'agresivitat en la polèmica cara a cara.

Tot això m'agrada perquè s'adapta al meu concepte de la juvenesa, però, entrar en un cafè i veure els estudiants tot el dia amb un cigar a la boca i un joc de cartes jugant-se els diners com els vells, veure pels carrers com alguns miren la roba dels companys abans de saludar-los, veure l'afany de molts pel silenci sobre certes qüestions ideològiques i científiques igual com si tinguessin temor de canviar d'idees, de convencer-se, tot això entra en la llista de les coses que no m'agraden.

Aquests per mí defectes i virtuts els té la joventut en general i per tant també els tenim nosaltres els estudiants i si m'atreveixo a enumerar-ne alguns, es perquè voldria que els futurs mestres de demà allunyéssim de nosaltres tots els vicis i coses de mal exemple.

RICARD BARQUÉ.

record més feliç i pràctic de la seva vida escolar.

Una biblioteca amb els llibres seleccionats a consciència és complement imprescindible que exigeix la vitalitat de l'infant i recomana la metodologia moderna.

A. LLAQUET.

Prescindirem de fer cap comentari de les condicions polítiques que obliguen als governants de cada país, per a fer creixer l'odi en els seus habitants contra altres habitants d'un altre país veí. No volem immiscuir-nos en aquestes qüestions d'ordre polític, social o econòmic, perquè el fons antisectari que inspira aquesta *Revista* ens ho impideix. Però sí no ens pot impedir que remarquem i fem evident els estralls que la guerra ocasiona.

I a l'esmentar el mot «guerra» la nostra ment, s'emmiralla en la última, en la *Gran*, en la de l'any 14.

Les paoroses conseqüències que ocasionà aquesta guerra, ens obliguen a no romandre impassibles quan sembla que en els hpritzons de les potències nacionalistes, intenta brodar-s'hi una seva repetició.

No podem oblidar els 13 milions de cors joves que en el termini de quatre anys s'els segà la vida de la manera més esgarrifosa.

I passem per alt les llars d'aquests combatents, en les que hi deixaven troços de la seva ànima: els pares, la muller, els fills... moltes vides que necessitaven de la seva.

En els dos últims anys, quan la font dels reservistes quedà esgotada, envia-ven al front xicots de 16 i 17 anys.

Un bon nombre d'aquests joves es tornaven folls o s'idiotitzaven, sota les trinxeres, a l'oïr el trepiteig incessant de les ametralladores i dels obusos.

En aquests últims anys de post-guerra, es innegable l'augment formidable, en proporcions gegantines, de casos criminals que hom ha pogut registrar. No ja l'abandó de sí mateix, el menyspreu de la pròpia vida que ocasiona l'estar constantment en perill, sinó la visió diària que gira a l'entorn de sang i morts l'obli-

reportatges d'ILERDA la guerra i els

ga, després, a arribar en aquets casos de verdadera follia.

I no són pas pocs els que han perdut completament la memòria. Han arribat a oblidar allò més elemental de la seva vida. No es recorden ni del nom.

Els que no reberen de la metralla. reberen del gasos. Quants milers d'homes no moriren, treient els pulmons per la boca, a causa d'haver-los respirat! I quants i quants no en moren encara amb els pulmons podrits, per la mateixa causa!

En els hospitals de campanya els metges eren impotents per a poder atendre al nombre crescut que hi havia de ferits; aquests portant com a únic galardó les ferides, en la seva majoria s'anaven escolant, fins a quedar inerts.

Cada dia, de tots els morts en feien una muntena, els ruixaven de gasolina i hi calaven foc. Calia evitar infeccions.

L'activitat del front era tan intensa, i als hospitals hi acudia tans ferits que, a voltes, quan s'acabava el cloroform, les amputacions de braços i cames les feien al viu.

Hi ha una enormitat d'ex-soldats que no poden valer-se ni de les cames ni de les mans, a conseqüència d'haver tingut de romandre, dia i nit, dintre de les trinxeres amb aigua glaçaca fins a mitja cama.

Els més horribles mutilats els envia-ven a l'Hospital de Moussy, on hi havia individu que passava més de 60 vegades per la taula d'operacions.

D'aquests condemnats a viure separats de tothom, a causa de la repugnàn-

RDA

ls seus horrors

cia que el seu físic inspira, i a ésser tractats amb bisturí perpetu, no més n'hi han 50.000.

Nosaltres, joves d'avui, no ens podem avindre a tanta destroça humana. Quan els nostres majors ens en parlen ens sembla que són una continuació d'aquells contes que de més petits ens explicaven per a fer-nos entrar basarda i ser més creients. I pel sol fet d'ésser més occidental, que no hem vist cap edifici enderrocat per l'acció de l'obús, ens costa més d'imaginar-nos-la.

Pero la realitat ens evidencia, a voltes, el que la nostra ment es resisteix a creure.

Alguns adopten la manera més fàcil per tal d'eludir el problema, poden dir que tot això ja fou passat.

Però no ens poden creuar de braços. A ningú passa desapercebut que els centres elevats estan carregats d'esperit bel·licós. A ningú passa desapercebut que l'esclatament d'un nou conflicte pot fer-se d'avui a demà.

I si així fos, companys, penseu, per un moment solament, en les condicions que aquesta es portaria a terme.

Ja no seria una guerra de trinxeres, ni caballeries, ni lluites cos a cos. Ja no es batirien soldats d'una nacionalitat amb soldats d'una altra. Ja no hi hauria estratègia de guerra, ni estratègia de res.

Avions, dirigibles, gasos...

Aquest és el panorama que ofereix la possibilitat d'un nou conflicte.

De gasos, segons una fulla publicada per la «Lliga Internacional de Combatent de la Pau» n'hi han de 300 menes.

Els lacrimògens que ataquen la vista i els òrgans respiratoris.

Els cloroacetòfons, que amb una deu mil·lèsima de milígram barrejat amb un metre cúbic d'aire produeix la mort més espantosa.

Els gasos fets a base d'hiperita, que són inodors, i penetren a tot arreu, àdhuc dins la terra. En penetrar dins les cases, es posen damunt de tots els objectes en forma d'una rosada invisible que no s'aconsegueix assecar-se mai més, i produeix, al contacte de la carn, unes úlceres purulentes que no es tanquen mai i van rosegant la carn fins a produir la mort.

El «levvisite» creat pels americans, que atravesava tota mena de caretes protectores i que també és mortal.

Hi ha les bombes «Electron», que en explotar, produeixen, en un gran radi una temperatura d'uns tres mil graus de calor.

Els raigs mortals de l'enginyer anglès Grindell Matevos.

Hi han obusos plens de bactèries de tota mena... ¡No us sembla que fins a 300 en podríem contar de desastres!

En la nova guerra que es prepara no hi haurà manera de poder-se protegir de la invasió dels gasos que des dels avions seran llençats.

Lepra, pesta, febres. La tuberculosi trobarà el camp abonat...

Penseu, companys el que això representa. Penseu que som nosaltres els que ens tocarà d'anar a primera fila.

I penseu, també, que si nosaltres ens rebelem i ens neguem a anar-hi, de guerra no n'hi haurà.

Pensem en tot això, i que cada un de nosaltres adquireixi consciència del seu deure.

PAU XURIGUERA

natura i tècnica de la suggestió

Poques persones trovariem, que sapiguessin explicar d'una manera clara, en que consisteix la suggestió.

I aquesta ignorància és una cosa molt dolorosa, més quan es veuen les fatals conseqüències que porta el mal ús de la suggestió en lloc de tants innumerables i grandiosos beneficis com podria donar-nos si sabéssim servir-nos d'ella.

Fins fa uns trenta anys els estudis psicològics s'havien solament ocupat de la vida mental conscient. Però d'allavors ençà aquesta direcció de la Psicologia va sofrir un canvi que donà per resultat, una major preponderància als estudis de Subconsciència.

Aquesta podriem dir que és el lloc a on s'amaga la veritable personalitat, el centre creador de les nostres forces, la part de la nostra vida mental que està en contínua activitat inclús durant el somni, mentres que la ment conscient és l'encarregada de seleccionar les energies de la Subconsciència, i fer que aquestes es manifestin a l'exterior. L'una és el motor; l'altre, la màquina.

Aquests dos sectors de la vida mental estan en una íntima relació. Es a dir que així com qualsevol cosa conscient, passa primer per la Subconsciència, així també tot pensament conscient va a la Subconsciència convertint-se allí en un element de la nostra personalitat.

Així si la nostra ment està ocupada per un pensament trist, aquest al anar a la Subconsciència, es convertirà en una realitat, es a dir ens produirà un estat de tristesa.

De la mateixa manera, qualsevol altre idea de possible realització, que ocupi exclusivament la nostra ment, es trans-

formarà en una realitat. Es el que s'enuncia en la primera llei de la suggestió que diu: «Toia idea que ocupa d'una manera exclussiva la ment, es transforma en un estat mental o físic».

I aquesta transformació d'un pensament en un element de la nostra vida és a la que s'anomena suggestió.

Cal fer notar que aquesta transformació que verifica la nostra Subconsciència, es fa d'una manera inconscient, això es, sense que nosaltres ens en donem compte, pel qual es podria definir la suggestió dient que és «la realització inconscient d'una idea».

Per a comprobar pràcticament que una idea que ocupi la nostra ment es converteix en una realitat, pot fer-se el següent experiment: Es dibuixa en un paper una circumferència d'uns cinc centímetres de radi i es tracen en la mateixa dos diàmetres A B i C D perpendiculars entre sí. Ara a l'extrem d'una regla s'hi lliga un fil que tingui penjat en el seu extrem un botó de metall o un altre objecte brillant, de manera que tindrem una cosa semblant a una canya de pescar en petit.

Agafant amb una mà la regla i sense descansar el braç enlloc, farem que el botó coincideixi amb el centre de la circumferència però sense que toqui el paper.

Procurant tenir immòbil la mà, seguirem mentalment i sense fer cap esforç de voluntat, el diàmetre A B. Als pocs moments de fer això el botó començarà a moure's en aquest sentit.

Si aleshores nosaltres seguim el diàmetre C D, el pèndol agafarà aquesta al

tre direcció. I si seguim la circumferència es posarà a voltar.

El que ha passat es que l'idea de moviment ha sigut presentada a la Subconsciència i aquesta ha imprés a la mà, els moviments inconscients. que han donat per resultat que el péndol es mogué.

Podem considerar tres parts en el procés de la suggestió. 1.ª Proposició de la idea que ha de realitzar se, a la Subconsciència. 2.ª Acceptació d'aquesta idea. 3.ª Transformació de la mateixa en una realitat.

L'idea pot ésser presentada a la nostra Subconsciència, per nosaltres mateixos a per un altra persona. En el primer cas, té lloc el que s'anomena autosuggestió i en el segon l'heterosuggestió.

En un i altre cas però el procés és el mateix, per lo que pot dir-se que en realitat el que hi ha es únicament autosuggestió.

L'acceptació de l'idea per la Subconsciència és la part més important doncs sense ella no hi ha suggestió.

Si una persona té el seu pensament ocupat per una idea però al mateix temps no creu que aquesta idea pugui realitzar-se, és segur que passarà així mateix.

A més en l'acceptació de la idea, es té de procurar evitar les associacions dolentes. Si nosaltres proposem a la Subconsciència l'idea d'alegria, es molt fàcil que aquesta vingui associada amb la de tristesa. Aleshores nosaltres farem esforços per apartar aquesta idea del pensament, però tan com més esforços de voluntat fem, més es reforçarà aquesta idea, resultant que en comptes de l'estat alegre, s'ha produït l'estat contrari.

La causa d'aquest fenomen obeeix a que sempre que hi ha una lluita entre el pensament i la voluntat invariablement el pensament assoleix la victòria.

Es el que s'anomena la llei de l'esforç transformat que diu: Els esforços que fem per a vèncer una idea exercitant solament la voluntat, només serveixen per a fer més poderosa aquesta idea.

Per això la llei cabdal de l'autosuggestió es: ¡Evitar l'esforç!

Sortosament s'ha descobert una circumstància que permet presentar les suggestions a la Subconsciència, amb el mínim d'esforç voluntari.

En la vida mental es verifica un fenomen semblant a la marea del mar. Durant el dia la ment conscient està en el nivell superior, mentres que la Subconsciència es troba en la part inferior de les aigües.

Però hi ha uns altres moments en que passa el contrari, es a dir, la Subconsciència es la que ejerceix la presidència en la vida mental.

Aquest estat favorable a l'autosuggestió té lloc en els moments anteriors i posteriors al somni.

Per això es en aquets moments, abans de dormir-nos i després de despertar-nos, quan convé fer les nostres suggestions, això es, presentar davant de la Subconsciència, amb el mínim d'esforç, lo que volem que és realitzi en nosaltres.

Un cop fet això, la Subconsciència per si sola ja es cuidarà de portar a cap la transformació.

JOAN LLACUNA.

En lloc d'estudiar assignatures no seria millor agrupar els coneixements en centres d'interés seguint el mètode Decroly?

Si dur és el fracàs, molt més n'és el no haver intentat mai el triomf. — Roselvet

la rialla

Va caure, per atzar, un llibre de Bergson, «La rialla», a les meves mans, i, va interessar-me tan el seu contingut i la matèria tan natural d'explicar les causes de la rialla, que he tingut d'exterioritzar la meua admiració per mitjà d'aquest petit article.

La rialla és un d'aquells fenòmens que, per la seva freqüència, apareixen als ulls de que els mira superficialment, com de molt fàcil explicació. La impressió de facilitat no és més que una il·lusió deguda a la ignorància; perquè el mateix aquesta que altres moltes qüestions psicològiques on hi ha la mateixa il·lusió de facilitat, aquesta desapareix des del moment en que un s'aplica seriosament a l'estudi del fenomen de que es tracta. Una cosa tan vulgar com és la rialla sembla que ja no es tindria d'estudiar, és massa fàcil. No ho creuen, però, així els savis que l'han estudiat, doncs veuen un xic difícil de donar-ne la definició; i, no solament la definició, sinó que, mantes vegades, ni una explicació.

* * *

Què és una fesomia còmica? La definició, per senzilla que sembli, no es pot donar així com així. Tindriem per començar per definir la lletgesa i averiguar llavors que va rebre del còmic; però la lletgesa no és més fàcil de definir que la bellesa. Condensem el problema. Agravem la lletgesa, portem-la fins a la deformitat, i mireu com es passa del deforme al ridícul.

No es pot negar que certes deformitats tenen el trist privilegi d'inspirar la rialla a algunes persones. Els geperuts, per

exemple, són els que més mouen a riure. No vull entrar en detall; potser foren inútils. Hi han dues classes de deformitats: les que mouen a riure i les que inspiren llàstima. Hi ha una llei per a les cares que ens inspiren la rialla; és aquesta: Tota diformitat susceptible d'imitació per part d'una persona ben conformada pot arribar a ésser còmica.

No resulta d'això que el geperut fa l'efecte d'un home que no sap aguantar-se bé? Es diria que la seva esquena té un plec defectuós. Tractem de veure només amb els ulls. No reflexionem, i, damunt de tot, abstinguem-nos de raonar. Suprimim l'inevitable; marxem en busca de la impressió ingènua, immediata i original. Segurament obtindrem una visió d'aquest gènere, creient tenir davant nostre un home que va voler posar-se en certa actitud, imprimint una ganyota al seu cos.

Tornem ara al punt que hem d'aclarir. Fent més petita la diformitat ridícula, deu resultar la lletgesa còmica. Així, doncs, una expressió ridícula de la cara serà aquella que ens faci pensar en quelcom de rígid en la movilitat ordinària de la fesomia. Solament veurem una ganyota.

L'expressió còmica de la cara és una ganyota única i definitiva. Es diria que tota la vida moral de la persona cristallitzada en aquesta ganyota. I veus ací que, una cara és tan o més còmica, quan amb major força ens suggereix la idea d'una acció senzilla, mecànica, que hagués xuclat per a sempre la personalitat. Hi han cares que sempre sembla que ploren; altres que riuen o xiulen; altres que sembla, també, que estiguin destinades a bufar eternament a una trompeta imagi-

batalla del Guadalete

Caigut que fou del poder el rei Wamba, la monarquia visigoda ella sola es precipità cap a la ruïna.

Durant els regnats dels seus successors hom hi pot veure dos partits: l'un partidari del rei, representat per els que l'havien elegit; l'altre que procurar enderrocar-lo i estava representat per el partit del monarca caigut i per els que no estaven conformes amb el nou sobirà.

Els fills de Witiza en el regnat d'En Roderic eren els preocupats de destro-

nària. Aquests són els semblants més còmics. L'automatisme i la rigidesa d'una cara és el que ens mou a riure. Per això comprem la comicitat de la caricatura. Per regular que una fesomia sigui, mai es troba en perfecte equilibri. Sempre li podem descobrir el començament d'una arruga, l'esboç d'una ganyota possible, d'una deformació, etc. L'art del caricaturista consisteix en agafar aquest moviment, moltes vegades imperceptible, i fer-ho gran perquè ho puguin veure tots els ulls. El caricaturista imprimeix als seus models, les ganyotes que farien ells mateixos si acabessin el començament d'arruga o el moviment imperceptible. Aquesta ganyota que ell li imprimeix és el que a nosaltres ens fa pensar en l'automatisme o rigidesa de la cara; i, com que l'automatisme o rigidesa és la principal causa de la rialla, per això ens fa riure.

LLUIS MASSIP.

nar-lo i acudiren als musulmans, els quals havien invadit ja Andalusia, per a que els ajudessin a recobrar les terres perdudes i el tron. Es creien que els musulmans sols venien a fer una correria per la nostra terra per a guanyar botí i després tornar-se'n cap a l'Àfrica.

Contra els musulmans En Roderic hi envià al seu nebot Sanxo el qual fou derrotat i mort.

Això féu que deixés Pamplona, a la qual estava combatent, i anà ell personalment a l'encontre de Tarik.

Es trobaren i batiren una gran i decisiva lluita que fou un triomf indiscutible i sense precedents per als musulmans.

El lloc de la batalla és discutit com també ho és el final del regnat d'En Roderic.

La batalla la situen els uns al costat de la llacuna de la Janda, altres a Xerez a la vista del riu Guadalete.

En quan al rei desaparegué. On anà? Fou mort? Fiu alguna altra batalla?

Per a mi l'un i l'altre assumpte manquen d'importància.

Seguidament Tarik marxà apressadament vers Toledo objecte de les seves ambicions. Llavors entrà Muza a la península i d'aquest momentla comencen a mirar com a una terra que han de conquerir per a estendre el domini dels seus territoris.

Entorn d'aquesta batalla es pot fer un comentari.

Si els fills del Witiza no haguessin fet traïció i haguessin lluitat en el lloc que els hi corresponia, la batalla segurament hauria estat una victòria per als visigots, car la superioritat en el nombre de combatents que tenien els hauria fet triomfar.

D'aquesta faisó la monarquia visigoda s'hauria continuat i pot ésser llavors que En Roderic trobés successor quan deixés el tron ja fos per que es morís o ja fos per que un altre partit li usurpés com ell feu.

Però, hauria durat molt temps l'agonia d'aquesta monarquia?

No. Ja he dit abans que la monarquia visigoda cada vegada més tenia tendència a desaparèixer. Estava molt debilitada degut a les envejes existents entre els que reinaven i els del partit oposat i ademés per la corrupció de les seves costums. Ademés aquest regne era estranger i havia viscut apartat dels indígenes fins a tal extrem que al principi no es tolerava el matrimoni entre els conqueridors i conquerits. Quan ho permeteren era ja tard.

Això mantingué a la població indígena apartada de la monarquia i de la política. Res els hi feia que governés l'un com l'altre.

Quan destronaven a un rei els concilis protestaven enèrgicament contra els que des de llavors en endavant usurpessin el tron. Però quan a aquest el destronaven el concili perdonava a l'assaltant i protestava de nou. No li tocava altre remei doncs aquest ara representava la força i el poder i contra ell no hi havia medis de combatre'l.

Les costums com he dit són dures en aquest temps.

El «Liber Indicorum» parla d'incendis, crims, enverinaments, robatoris, supersticions, violadors de sepultures, aborts, infanticidis (aquests dos molt freqüents) raptos, incestos, adulteris, sodomies, etc.

Aquest còdex també ens ensenya l'organització de l'exèrcit. Wamba ordenà que en un cas de guerra, revolució o d'un cridament que ell faci es posin tots els homes lliures i nobles a les ordres del duc o comte corresponent. Ervigi ordenà que cada «senyor» aportí la dècima part dels homes que té al seu servei.

Ací hom veu que en un cas de necessitat es feien tres escissions dels ciutadans: els uns que marxaven; altres que deien que els homes els necessitaven per a ells, per a cultivar les terres; i els tercers que portats per l'enveja al monarca també s'hi giraven d'esquena. Molts que anaven a les batalles tan els hi importava guanyar com perdre doncs els hi era el mateix que el seu amo fós visigot o musulmà. Anaven a on els portaven; lluitaven sense ànim i si a això afegim la deserció i traïció dels caps principals tenim explicades les causes de la derrota del Guadalete i en un cas que la dita batalla l'havessin guanyat la monarquia visigoda sotmesa a noves proves hauria desaparegut ràpidament.

RAMON ORTIZ.

El treball ens lliura de tres grans mals: de l'avorriment, del vici i de la peresa.

de deportes

Hace algún tiempo que se ha despertado entre el elemento estudiantil la afición al deporte futbolístico.

Cuando parecía que el fútbol había muerto definitivamente en esta ciudad, la juventud estudiantil, por propia iniciativa, sin ayuda ni indicaciones de nadie, se ha lanzado con una actividad enorme a la práctica de este deporte.

Y practica el fútbol solamente porque, en realidad, en Lérida no se pueden (o mejor, es difícil) practicar otros deportes por varias causas. (La principal, la indiferencia general).

Se ha organizado un campeonato amateur que atrae el interés de todos los estudiantes. La Escuela Normal ha respondido con entusiasmo y nuestro equipo es uno de los que tienen más probabilidades de alcanzar el título de campeón.

Alma de esta organización ha sido el compañero Villabona, que si tiene alguna deficiencia en el dominio de la técnica futbolística, la suple con su actividad incansable.

He aquí como responde a mis deseos de información.

—¿Como se te ocurrió la idea de este campeonato?

—Pues verás. El equipo de Juventud intentó organizarlo y el equipo normalista hubiera acudido a él, pero la falta de organización hizo fracasar el intento.

Entonces pensé organizarlo yo y para ello hablé con el delegado del Instituto con objeto de que nos cedieran el Campo Escolar. Ambos convocamos a una

reunión a todos los equipos infantiles y allí les dimos cuenta de nuestros proyectos, que fueron aceptados.

—¿Recibiste alguna ayuda económica?

—Si. La dirección de la Normal nos facilitó el dinero necesario para la compra de pelotas y algo más, esta ayuda, que yo agradezco sinceramente en nombre del equipo, nos alentó muchísimo.

—¿Que acogida tuvo la idea entre los normalistas?

—Fué muy bien acogida, como la prueba el hecho de que acuden todos a presenciar los encuentros. Y te aseguro que son todos incondicionales del equipo.

—¿Qué elementos entran en el campeonato?

—Son un conjunto de ocho equipos integrados por jóvenes de todas las clases aunque predominen los estudiantes entre ellos.

—¿Hay algún premio?

—Si, además del título de campeón provincial hay un premio que consiste en una magnífica copa que se dará como trofeo conmemorativo al ganador.

—¿Esperanzas...?

—Hombre, tú verás. Tengo una confianza ciega en el equipo que represento y estoy seguro de su triunfo. Los jugadores que lo componen son todos muy deportivos y sobre todo llenos de amor propio. Confío que sabrán poner bien alto el nombre de la Normal.

X.

**Alegreu l'educació infantil,
que l'infant és alegre per naturalesa.**

“divisió territorial de Catalunya”

Sota aquest títol, va ésser donada una conferència, al Círcol Mercantil, pel nostre professor Sr. Solé, a la qual fòrem gentilment convidats.

Examinà primer la divisió actual, a Catalunya mediterrània (províncies de Girona, Barcelona i Tarragona) i Catalunya continental (província de Lleida). Aquesta divisió en províncies, diu en conjunt no està malament, però en detall es deficient, doncs ens trobem que comarques que per si soles formen una unitat espiritual ben definida, com la Cerdanya i la Segarra, estan trossejades i repartides entre varies províncies.

La divisió en partits, també es necessari modificar-la en alguns llocs.

Parlà després, dels factors en que pot basar-se la divisió comarcal, dient que la comisió encarregada de l'estudi d'aquest afer (de la qual forma part el conferenciant, havia escollit el factor económic, per considerar-lo el més important.

Digué que havia estat dirigida una enquesta a tots els pobles, a fi de còneixer el seu parer i tenir així una guia segura, que permetés fer una tasca acurada i del gust dels ciutadans.

Exposà tot seguit, les condicions que ha de reunir la nova divisió territorial, dient que aquesta ha d'ésser en primer lloc, barata. Que cal evitar el trossejament de Catalunya i al mateix temps fer que sigui còmoda pel ciutadà. No lesionar en el possible, drets adquirits, perquè així no desagradi al poble. I per últim, procurar acostar aquesta demarcació a la naturalesa del país.

Referint-se a les comarques lleidata-

nes, fa una detallada exposició de totes les modificacions que en la divisió comarcal existent, cal fer.

Insisteix sobretot, en les comarques frontereres que per ésser el rebedor dels estrangers mereixen una consideració especial.

Després passa a parlar, dels noms que s'han de donar a les noves comarques, dient que en aquest punt, cal restablir els noms antics que son els consagrats pels pobles, i entre ells triar els que siguin més escaients.

Considero les avantatges i inconvenients de l'organització de Catalunya ja d'una manera autonòmica, ja centralista.

Acaba dient que es necessari la creació de grans centres d'atracció cap a la part d'Aragó i València, per a que la seva *influència* faci que vinguin ajuntar-se a nosaltres, aquestes altres terres que ara permaneixen separades i que no són res més que troços de la nostra Catalunya.

Al acabar el conferenciant fou força aplaudit.

J. LL.

conferències

El dissabte dia 18 del mes passat s'organitzà a la Residència d'Estudiantes Normalistes una vetllada explicativa de les Misions Pedagògiques a càrrec del mestre Sr. Tapia i de la gentil mestressa Srta. Piera.

—La Srta. Lina Odena donà el dia 5 una conferència sota el títol «La meva estada a l'U.R.S.S.»

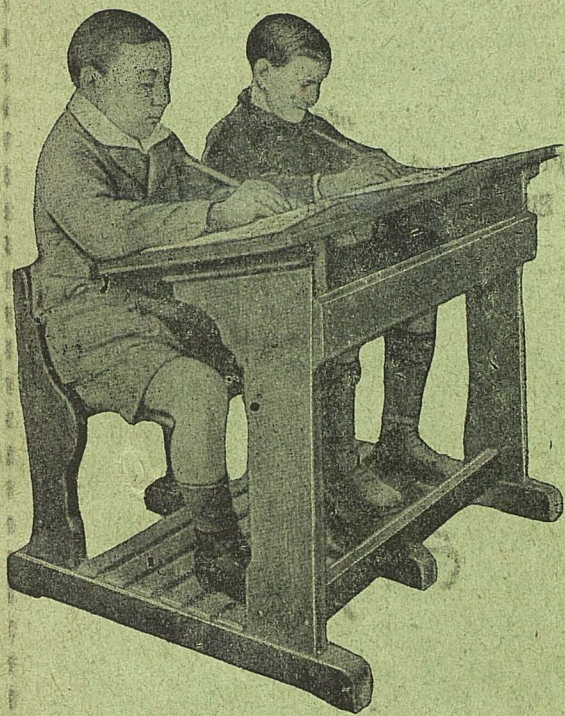
—S'anúncia una altra conferència pel dia 19 del present mes la qual anirà a càrrec de la nostra Professora de Ciències Naturals, Srta. Tuduri.

Expres Bar

Alfredo Campabadal

Calefacción central. Local instalado a la moderna con mostrador americano. Café expres. Degustación de los cafés «Brasil». Especialidad en las típicas banderillas.
Ensalada Rusa.

Mayor, 82 - LERIDA - Telf. 128

Especialitat en Mobiliari Escolar

Taules-bancs per a totes les edats

Premiada en l'Exposició de Productes Industrials de Lleida celebrada el 15 d'octubre de 1931

“MUSEU PEDAGOGIC NACIONAL”

Per encàrrecs i informes

Consergeria Normal
Lleida

Aficionados a la fotografía

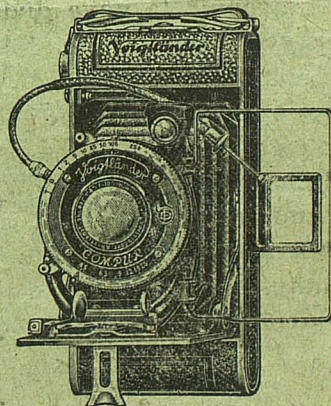
antes de adquirir una cámara, aconsejaros por

CORBELLA fotógrafo

quien os ofrecerá su profesional experiencia.

Paheria, 14 - principal

Trabajos de laboratorio entregados a las 5 horas

Pianos "Orpheus"

La més alta qualitat

Afinacions - Reparacions - Pianos de lloguer

\

Instrumentes per a Banda i Orquestra,
Cordes i accessoris de les millors
marques. - Música i Literatura Musical

\

Gramoles i Discos

Ràdio **Crosley**

La marca de garantia

Material fotogràfic - Treballs de Laboratori

\

"Musical Lleida"

Jaume Calderó Maria

Constitució, 5